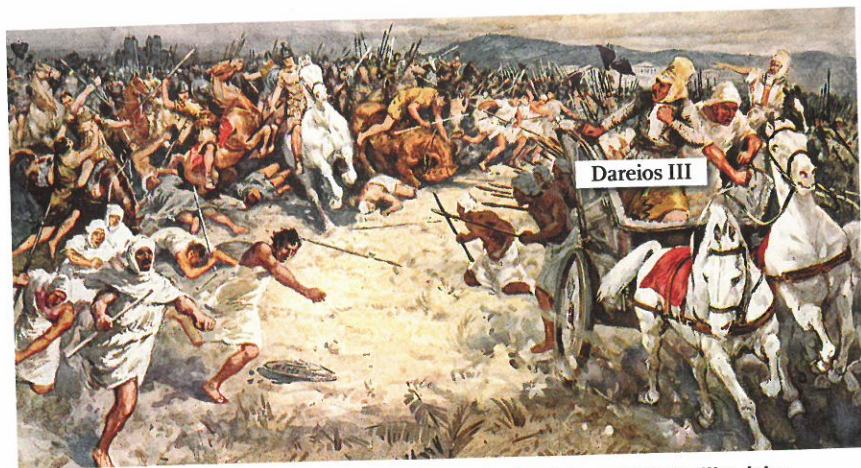


**N**orsujen kovaääninen toivotus kaikui kaukaisuudessa Hydaspesjoen rannan tasangolla nykyisen Punjabin alueella, ja yksitoistatuhatta makedonialaista sotilasta tähyili jännittyneenä kohti taivaanrantaa. Oli toukokuu vuonna 326 eaa., ja lämpötila oli kivunut jo yli 30 asteeseen. Hiki piirsi juovia miesten pölyisiin kasvoihin. He tiesivät hyvin, mitä tuleman piti: intialaiset viholliset lähestyivät, ja heillä oli mukanaan kymmeniä tai jopa satoja raivokkaita sotanorsuja.

Sotilaat käänsivät katseensa mieheen, joka ratsasti edestakaisin etulinjassa. Hänen vuokseen he olivat marssineet yli 18 000 kilometriä, käyneet lukemattomia taisteluja ja menettäneet niissä tuhansia tovereitaan. Mies oli Makedonian kuningas Aleksanteri Suuri, ja hänen sotilaansa olivat valmiita seuraamaan häntä vaikka maan ääriin.

Kun vihollinen sitten ilmestyi näkyviin, makedonialaisten ilmeet synkistyivät. Intialaisten etujoukoissa rynnisti kaksisataa sotanorsua, joita seurasi yli 30 000 jalkaväensotilasta. Makedonialaiset puristivat tiukemmin noin viiden metrin pituisia keihäitään ja asettuivat taisteluasemiin hyökkäykseen valmis-



Aleksanteri kukisti Gaugamelan taistelussa Persian kuninkaan Dareios III:n, joka joutui pakenemaan ja kuoli myöhemmin oman liittolaisensa murhaamana.

tautuvan ratsuväen taakse. Yksikään eurooppalainen armeija ei ollut aikaisemmin kohdannut taistelussa niin montaa sotanorsua, mutta makedonialaisilla ei ollut vaihtoehtoa. Heidän oli voitettava tuleva taistelu, tai he kuolisivat tuhansien kilometrien päässä kotoa.

**Aleksanteri valloitti Persian**

Historiankirjat kertovat nykyisen Pakistanin alueella käydyin Hydaspesjoen taistelun olleen Aleksanterin pitkän sotaretkien rajun ja viimeinen suuri taistelu.

Kahdeksan vuotta aikaisemmin vasta 22-vuotias Aleksanteri oli perinyt Make-

donian kruunun isältään Filippokselta, kun tämä oli murhattu vuonna 336 eaa. Filippos oli pyrkinyt laajentamaan valtakuntaansa aggressiivisesti, ja Aleksanteri päätti jatkaa hänen jalanjäljissään valloittamalla mahtavan Persian.

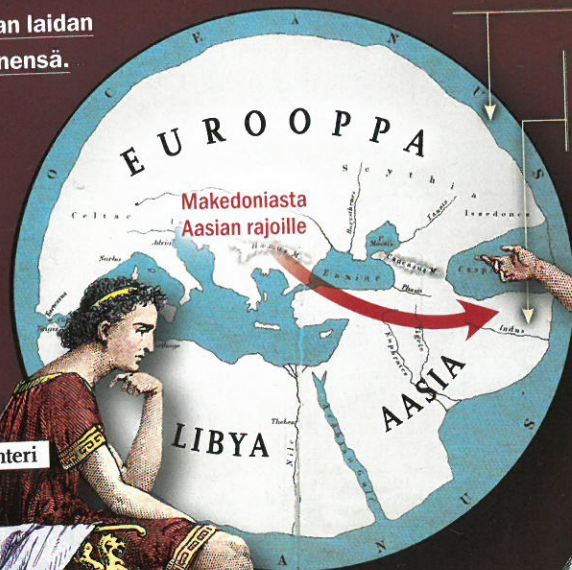
Kaksi vuotta myöhemmin Aleksanteri johdatti 35 000 miehen armeijansa Bosporsin salmen yli Vähään-Aasiaan. Se oli hyvin uhkarohkea teko, sillä laaja Persian valtakunta kattoi nykyisen Turkin, Egyptin, Irakin, Iranin ja Afganistanin alueet. Persiassa oli noin 50 miljoonaa asukasta, ja maan hallitsijalla oli komennossaan noin puolen miljoonan

**Intia oli maan ääressä**

Aleksanteri Suuri uskoi löytävänsä maailman laidan Intiasta, eikä hän koskaan tajunnut erehtynensä.

**K**un Aleksanteri Suuri marssi joukkoineen Intiaan, yksi hänen tavoitteistaan oli laajentaa valtakuntaansa maailman ääreen asti. Antiikin kreikkalaisten maantieteilijöiden mukaan maailma muodostui suuresta mantereesta, jota halkoivat joet ja täplittivät sisämeret ja jota ympäröi joka puolella mahtava Okeanosvirta.

Aleksanteri uskoi löytävänsä Okeanosvirran rannan Intiasta. Hän joutui kuitenkin keskeyttämään pitkän marssinsa miestensä kieltäytyttyä jatkamasta matkaa, eikä hänelle koskaan selvinnyt, että Intia oli itse asiassa niemimaa eikä hän milloinkaan pystyisi valloittamaan koko maailmaa.



Okeanosvirta ympäröi antiikin kreikkalaisten mukaan maailman koko maamassaa.

Aasia oli osa suurta maailmanmannerta, joka päättyi Intian kauimmalle rajalle.



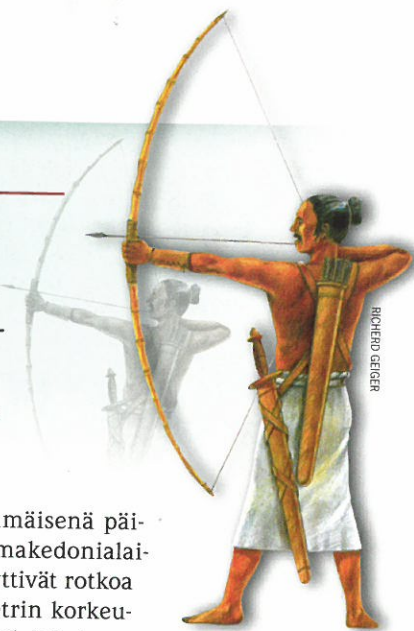
Nuoren Aleksanterin opettaja filosofi Aristoteles sai hänet kiinnostumaan maantieteestä.

**INTIAN JOUKOT  
JOUSIMIEHET**

Intialainen jalkaväki koostui pääosin jousimiehistä, joiden jousi oli miehen mittainen. Myös heidän rautatai sarvikärkiset nuolensa olivat hyvin pitkiä, ja ne läpäisivät vaivatta paksunkin suojausten. Toisaalta pitkien nuolten kantomatka oli melko lyhyt.

**VAHVUUS:** Pitkät nuolet pystyivät tunkeutumaan paksunkin kilven läpi.

**HEIKKOUS:** Jousimiehillä ei ollut suojarusteita, eivätkä he siksi pärjänneet lähitaistelussa.



män kanssa pohjoisempaa vuorten ylivarmistaakseen, että paikalliset heimot eivät katkaisisi hänen armeijansa huoltolinjoja heidän takanaan.

Matkalla Aleksanteri valloitti monia vuoristolinna-keita, ja lopulta hän saapui armeijoinen Intiaan, joka oli jakautunut lukemattomiin pieniin kuningaskuntiin. Aleksanteri aikoi yllyttää ne toisiaan vastaan, mutta ensin hänen oli turvattava huoltokuljetuksensa.

Huoltoreitin varrella Indusjoen tuntumassa kohosi korkea Aornoksen kallio, jonka laella olevaan linnakkeeseen oli paennut runsaasti heimosotureita. Makedonialaiset eivät pystyneet kiipeämään ylös kallion jyrkkiä seinämiä, joten Aleksanteri valtasi läheisen harjanteen, jota erotti Aornoksesta noin 250 metrin syvyinen rotko, ja määräsi miehensä täyttämään rotkon. Sotilaat kaatoivat tuhansia havupuita ja pinsivat niitä rotkon pohjalle, ja sen jälkeen he kasasivat puiden päälle irtomaata.

Valloitettuaan Baktrian ja Sogdian Aleksanteri oli historian siihen asti suurimman valtakunnan hallitsija ja hän oli johdattanut armeijansa lähes silloisen tunnetun maailman ääriin asti. Se ei kuitenkaan riittänyt nuorelle kuninkaalle, ja niinpä hän vuonna 327 eaa. vei armeijansa Intiaan, josta ei lännessä tiedetty tuolloin paljoakaan.

**Aleksanteri ei antanut periksi**

Historiantutkijat eivät ole varmoja siitä, mitä Aleksanteri halusi Intian-sotaretkellään saavuttaa. Luultavasti hän lähti Intiaan osaksi silkasta seikkailunhalusta ja tiedonjanoista, mutta tärkein syy saattoi silti olla se, että hän halusi sinetöidä maineensa suurena valloittajana. Yksi hänen kenraaleistaan kirjoittikin myöhemmin: "Totuus on, että mikään ei koskaan riittänyt Aleksanterille."

Päästäkseen Intiaan makedonialaisten oli taas ylitettävä Hinduksivuoristo. Aleksanteri jakoi noin 40 000 sotilaan armeijansa kahteen ryhmään. Niistä toisen hän käski kulkea Khyberin solan kautta, ja itse hän matkasi toisen ryh-

Ensimmäisenä päivänä makedonialaiset täyttivät rotkoa 50 metrin korkeuteen asti, ja kolmen päivän kuluttua kumpare ulottui jo Aornokkalliosta esiin pistävän kielekkeen tasolle asti.

"Intialaiset katselivat epäuskoisina, kuinka makedonialaiset uurastivat tiensä ylös kallion rinnettä", kirjoitti kreikkalainen historioitsija Arrianos Aleksanterin kenraalien sittemmin kadonneiden kuvausten perusteella.

Intialaiset yrittivät paeta linnoituksesta yöllä, mutta Aleksanteri hyökkäsi linnoitukseen vartiokaartinsa kanssa ▶



Aleksanterin armeija ylitti Afganistanin ja Pakistanin välillä kohoavan korkean Hinduksivuoriston kaksi kertaa.